

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 15/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av sjukförsäkringslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 28 april 2009 en proposition med förslag till lag om ändring av sjukförsäkringslagen (RP 61/2009 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Lagmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat en lagmotion med förslag till lag om ändring av 4 § i sjukförsäkringslagen (LM 137/2008 rd — Johanna Ojala-Niemelä /sd), som remitterades till utskottet den 18 februari 2009.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Sanna Pekkarinen, social- och hälsovårdsministeriet
- sakkunnigtandläkare Sari Helminen, Folkpensionsanstalten
- ombudsman Matti Pöyry, Finlands Tandläkarförbund
- jurist Paula Ilveskivi, Akava
- utvecklingschef Janne Pesonen, Företagarna i Finland
- styrelsens sakkunnigrepresentant Liisa Terävä, Munhälsovårdens Fackförbund rf
- social- och hälsovårdspolitisk ombudsman Riitta Työläjarvi, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf
- jurist Maire Lumiaho, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN

Propositionen

Regeringen föreslår att sjukförsäkringslagen ändras så att av en tandläkare föreskriven undersökning som utförts och behandling som getts av en munhygienist ska ersättas från sjukförsäkringen. Undersökning och behandling ersätts för högst 15 tillfällen, om undersökningen har utförts eller behandlingen getts inom två år efter att den föreskrivits. Den försäkrade ska få en ersättning i euro utan fast självrisk. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om grunderna och maximibeloppen för ersättningstaxor för åtgär-

der som utförs av en munhygienist. Med stöd av förordningen ska Folkpensionsanstalten fastställa en förteckning över de åtgärder som utförs av en munhygienist och för vilka ersättning betalas och över taxorna för dem genom att utnyttja Institutet för hälsa och välfärds klassifikation av åtgärder i mun och käkar.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2010 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2010.

Lagmotionen

I lagmotion LM 137/2008 rd föreslår motionären en sådan ändring i sjukförsäkringslagen att

också behandling som föreskrivits av en läkare och getts av en privat legitimerad munhygienist ska ersättas.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Syftet med de föreslagna ändringarna i sjukförsäkringslagen är att göra en del av de behandlingar som ges av munhygienister ersättningsbara enligt sjukförsäkringen och därmed stärka sjukförsäkringens roll som komplement till de offentliga tjänsterna när det gäller munhälsovården. Tanken är att ersättningssystemet ska spegla arbetsfördelningen mellan tandläkare och munhygienister inom den offentliga hälso- och sjukvården. I det nuvarande systemet har den behandling som en anställd munhygienist gett i en tandläkares vårdlag ersatts som tandläkararbete. Detta har lett till särbehandling av de försäkrade beroende på om munhygienisten varit en självständig yrkesutövare eller avlönad av en tandläkare.

Enligt propositionen förväntar man sig att tillgången till tjänster blir bättre när behandling som ges av munhygienister blir ersättningsbar, eftersom det kan bli en aning billigare för patienterna att få privat behandling. Också efterfrågan på förebyggande behandling kan väntas öka något. Utskottet menar att munhygienien kan förbättras om ersättningsbarheten utvidgas på föreslaget sätt, särskilt om fler söker sig till preventiv behandling och får råd om egenvård. Dessutom blir det lättare att övervaka att ersättingarna är riktiga och enhetliga och det gör ansvarsfrågan tydligare för sjukförsäkringens vidkommande när ansökan om ersättning gäller den yrkesutbildade person som gett behandlingen.

Under ärendebehandlingen aktualiserades också frågan om huruvida behandlingar föreskrivna av tandläkare inom den offentliga hälso- och sjukvården och utförda av munhygienister kunde bli ersättningsbara. Arbetsgruppen för utveckling av sjukförsäkringen anser med hänvis-

ning till erfarenheter från fysioterapi att det finns risk för att den offentliga hälso- och sjukvården inte satsar tillräckligt på sina egna tjänster om ersättningsbarheten utvidgas. Det kan eventuellt leda till att såväl tjänsteutbudet som patienternas möjligheter att få nödvändig vård minskar (Social- och hälsovårdsministeriets rapporter 2007:34, s. 68). Uppgiften att ordna munhälsovård hör enligt folkhälsolagen till kommunerna och denna munhälsovård omfattas av den längsta väntetid för vård som föreskrivs i lagens 15 b §. Kommunerna kan välja mellan flera alternativ när det gäller att fullfölja skyldigheten att ordna vård och tillhandhålla de tjänster som omfattas av vårdgarantin. Utskottet ser det som lämpligt att behandlingar som ges av munhygienister blir ersättningsbara enligt folkhälsolagens normala remisspraxis på det sätt som regeringen föreslagit.

Enligt den föreslagna 5 § ersätts kostnaderna för undersökning och vård som föreskrivits av en läkare eller tandläkare på basis av en och samma remiss för högst 15 undersöknings- eller vårdtillfällen, om undersökningen har utförts eller vården getts inom ett år efter att remissen givits. Utskottet anser att antalet vårdtillfällen och remissens giltighetstid är motiverade. Munhygienisten bör i kraft av sin utbildning och yrkeskompetens i förekommande fall hänvisa patienten till en tandläkare för undersökning och vård även om remissen fortfarande är giltig. Utskottet påpekar att tandläkaren redan då han eller hon skriver ut remissen bör ta ställning till hur många behandlingstillfällen som behövs under en hur lång tid samt i förekommande fall hänvisa patienten till frekventare kontroller hos tandläkare.

Lagmotionen

Eftersom utskottet har godkänt lagförslaget i enlighet med propositionen bör lagmotionen förkastas.

Förslag till beslut

Utskottet föreslår

att lagförslaget godkänns utan ändringar och

att lagmotion LM 13/2008 rd förkastas.

Helsingfors den 27 maj 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
medl. Maria Guzenina-Richardson /sd
Hannakaisa Heikkinen /cent
Arja Karhuvaara /saml
Jukka Mäkelä /saml

Håkan Nordman /sv
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /cent
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.